

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. An si transferatur Altare privilegiatum de loco ad locum, adhuc duret Indulgentia? Et quænam fractio Altaris privilegiati, seu Indulgentia plenaria prædicti Altaris sit necessaria ad id, ut ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

& responsio fuit approbata à viris doctissimis, & maxime à P. Zanetto.] Hæc Pellizzarius, cuius sententiæ libenter adhareo.

RESOL. XXIII.

An si Ecclesia, vel Capella, vbi constitutum fuit Altare privilegiatum perpetuum, fuit dirupta, vel translata in alium locum per Episcopum, Indulgentia remaneat extincta?

Et quid, si Ecclesia, vel Capella paulatim esset destructa, & eadem paulatim constructa? Ex p. 9. u. 2. Ref. 17.

Sup. hoc inf. §. 1. AD hunc casum respondet Marcellus Vulpe in tract. 5. Ref. 22. & 23. num. 30. Sic itaque asserit: [Dubitatur, an Ecclesia, vel Capella, in qua fuit concessa aliqua Indulgentia perpetua, puta Altare privilegiatum pro liberandis animabus à Pœnis Purgatorij, si fuerit diruta, & translata in alium locum per Episcopum, an dicta Indulgentia sit extincta? Respondetur, quòd hoc cœpiunt in Ecclesia nostra Cathedrali Montisplufij, in qua adest Capella Sanctissimi Corporis Christi; & in ea Altare privilegiatum pro liberandis animabus à Purgatorio, concessum à Gregorio XIII. anno Incarnationis Dominicæ 1579. Kalend. Maij, anno eius septimo, cumque Capella prædicta fuisset demolita per Episcopum, & inibi constructus Chorus Ecclesiæ, & præfata Capella translata in alium locum, & noua Capella ædificata, & erecta: dubitabatur, an dictum privilegium esset extinctum. Nonnulli dicebant non esse extinctum, per not. in cap. Pastoralis. 7. quæst. 1. & per Gloss. in cap. Privilegium, de regul. iur. lib. 6. & per text. in cap. Et temporis, cum Gloss. in Verb. Vniuersitate. 16. quæst. 1. Felino in cap. Dilecta, num. 97. de rescript. Alexandro in l. Inter alia, §. fin. & ibi Iason de verb. obligat. Ego verò contrarium dicebam, nempe, dictum privilegium esse extinctum, ex quo concessum rei, & extincta re, extinguitur privilegium ei concessum: & ita in terminis tenet S. Antoninus p. 1. tit. 10. §. 3. in fine, vbi dicit, quòd Indulgentia concessa à Papa simpliciter alicui loco, semper durat, donec durat locus. Idem tenet Nauarr. in tract. de Indulgent. notab. 31. num. 27. Nec obstant in contrarium adducta: quia habent locum in privilegio personali, quod extinguitur cum persona, d. c. privilegium, de regul. iur. lib. 6. Tandem re delata ad Romanam Curiam fuit dictum: quòd privilegium erat extinctum: & sic necesse fuit, supplicari de nouo, vt concederetur, prout fuit gratiosè concessum à Sanctissimo D. N. Paulo V. per Breue Sanctitatis suæ sub annulo Piscatoris, die 24. Aprilis, 1610. Pontificatus sui anno quinto.

Sup. hoc in Ref. 1. not. frateritate, cuius in fine §. 1. & in Ref. 3. ad lin. 6.

Veruntamen, si Ecclesia paulatim esset destructa, & eadem paulatim constructa, communiter tenent Doctores, quòd retinet eandem Indulgentias, quas habebat; quia est eadem Ecclesia numero. Sed si Ecclesia est in totum destructa, & de nouo ædificata in eodem loco, vel in alium translata, cessant Indulgentiæ. Paludanus in 4. dist. 10. q. 4. num. 25.] Hucusque Vulpe. Vide etiam Præpositum in 3. part. q. 14. de Indulg. dub. 11. num. 97.

2. Sed non deseram hîc apponere verba Patris Quintana ducenas in Theolog. mor. tom. 1. tract. 6. Appendicis, dub. 3. num. 4. Sic asserentis: [Si contingat, quod destruat omnino Altare in Ecclesia, aliòve loco erectum; qui locum, vbi erat, visitaret non lucraretur Indulgentias concessas visitantibus Altare: quia iam tale non est: lucraretur verò concessas visitantibus Ecclesias, si locus, vbi Altare fuit, est Ecclesia. Si autem Altare, vel templum, quod paulatim destruitur, & paulatim reædificatur, aliquis visitet, lucrabitur In-

dulgentias: quia idem Altare, & templum perseverat censentur, vt docent Corduba, Nugnus, Svarius, & Pinellus, quos citat, ac sequitur Bonac. de Indulg. disput. 6. quæst. 1. punct. 8. num. 4. addens cum aliis etiam perseverare Indulgentias, si Ecclesia destruitur, (non autoritate Superioris, sed aliqua alia ex causa,) & in eodem loco alia ædificetur; vel si ad alium locum transferatur, dummodo ipsi templo, ratione sui, concessa sit Indulgentia.] Ita ille. Ex quibus apparet responsio ad quæsitum in titulo resolutionis positum. Dicendum etiam est, quòd facta semel electione Altaris privilegiati, non potest amplius mutari locus, vt ex Abbate, & Nauarro docet Lauorius de Indulg. p. 2. c. 30. num. 112.

RESOL. XXIV.

An si transferatur Altare privilegiatum de loco ad locum adhuc duret Indulgentia?

Et quænam fractio Altaris privilegiati, seu Indulgentia plenaria prædicti Altaris sit necessaria ad id, vt consecrationem, & consequenter Indulgentiam amittatur?

Et multæ distinctiones adducuntur in textu huius Resolutionis pro prædictis casibus.

Et tandem queritur, an si quis in Altari, quod vel nunquam habuit, vel amisit consecrationem celebrat bona fide, vel etiam mala fide, Altare illud non indigeat alia consecratione, & an peccaverit, qui in illo celebravit Sacrum mala fide? Ex p. 11. tract. 8. & Misc. 8. Resol. 8.

§. 1. DE hoc casu interrogatus à piis, & Reuerentissimis Dis Sacerdotibus Ecclesiæ Diui Hieronymi huius Urbis, adduxi doctrinam Dicastilli de Sacram. tom. 2. tract. 9. disp. 1. dub. 7. n. 120. vbi sic asserit. Hæc doctrina aliqua ratione potest applicari indulgentiis concessis altaribus, imaginibus; granis, cereis benedictis, & similibus, de quibus etiam dubitari potest, an aliquando mutatione, fractione, aut alia simili ratione perdant privilegium? & quidem quoad mutationem attinet, locum habere potest in Altari, an scilicet Altari, mutato cui concessa erat indulgentia, etiam cum illo indulgentia mutetur? In quo, quamvis non meminerim me legisse speciatim aliquid decisum ab Auctoribus, ferè eodem modo philosophandum puto, atque de mutatione Ecclesiæ. Vnde si indulgentia concessa sit primario; & per se alicui capellæ Ecclesiæ visitantibus Altare illius, omnino verum puto indulgentiam perseverare, etiam si mutetur Altare; quia loco, in quo est Altare, potius, quam altari ipsi concessa est. Si verò Indulgentia concessa sit ipsi Altari potest sub variis rationibus concedi; nam, vel conceditur propter consecrationem specialem in gratiam consecrantis vel curantis illud consecrati, vel conceditur ab ipso consecrante, itavt ea gratia seu concessio respiciat consecrationem; & ratione consecrationis fiat; tunc sanè sic amoto, fracto, vel mutato Altari; vt omnino consecratio cesset, cessat etiam indulgentia, quæ in illa consecratione fundata erat, sicut cessat indulgentia fundata in consecratione Ecclesiæ, si illa desinat esse consecrata. Si verò Indulgentia concessa fuit Altari ratione alicuius deuotæ Imaginis in ipso existentis, itavt secundum moralem æstimationem ipsi potius imagini concessa censentur, etiam si Altare mutetur de loco in locum cum sua imagine, manet illi indulgentia, quia semper manet imago. Vt terius si Altari concessa sit indulgentia in reuerentiam alicuius Sancti, vel Mysterij, in cuius honorem dedicatum fuit, & legitima auctoritate huiusmodi Altare de loco in locum transferatur, itavt censentur

1. Quod Altare translaturum tamen; immo etiam si imago
 scilicet eiusdem Mysterij, aut Sancti quia renouatur,
 vel quasi instauratur representatio, adhuc iuxta di-
 cta sententia censetur manere indulgentia, sicut di-
 cta est de Ecclesia iterum instaurata, vel mutata le-
 gatione cum suo titulo, quae moraliter censetur ca-
 pta cum praecedenti; est enim eadem. Sed omnia
 haec sunt satis incerta; neque enim in aliquibus
 aliis liquet identitas praecedentis cum sequenti; ex
 qua ferè tota decisio pendet, quia tamen pruden-
 ter, & sapienter viri identitatem morale agnos-
 cant, probabiliter praedicta sustineri possunt. Haec
 tenet Dicastillus, ubi supra, cui ego libenter adhae-

2. Sed quoniam fractio altaris priuilegiati, seu in-
 dulgentia plenaria praedicti, est necessaria ad id, ut con-
 secrationem, & consequenter indulgentiam amittit
 conatur. Gobat de Indulgentiis p. 2. cap. 16. quaest. 76.
 num. 337. Ex decisionibus Pasqualigi putat quod
 Altare amittit consecrationem, si mensa remouetur
 à lapide, seu ab inferiori structura, intelligenda est
 in casu, quo Altare fuit consecratum cum tota inferiori
 structura, secus si mensa seorsum sit consecrata, &
 polita superposita sit inferiori structura, etiam si ita sit
 cementata, ut non possit separari. Ratio est, quia in-
 feriostructura non communicat in consecratione;
 Suarez tom. 3. in 3. part. disputat. 82. sect. 5. item
 intelligenda est in casu, quo Altare coniungitur in-
 feriostructura, firma & stabili coniunctione, qua-
 lis est cementaria, secus si coniunctio
 sit ex natura sua mobilis, & ex institutione, Lay-
 man lib. 4. dist. 5. cap. 6. num. 6. contra Lugonem de
 Euchor. dist. 20. sect. 2. num. 71. item intelligen-
 da est in casu, quo structura inferior est lapi-
 dea, secus si sit lignea, nam Altare non po-
 test conlari ex ligneo cap. Altaria; de consecr.
 dist. 1.

3. Si Altare stabile integrum transferatur de loco
 ad locum, non amittit consecrationem, nam cum re-
 maneat integrum, remanet etiam forma ipsius decif. 4.
 post Suarez & Lugonem locis citatis. Et si destruat
 paries, cui est compaginatum Altare, non ideo
 amittit hoc consecrationem, ut potè retinens adhuc
 totam suam formam. Idque verum est, etiam si Al-
 tare sit in compaginatum parieti, ut ab ipso sustentetur,
 ut si sola mensa lapidea absque stipitibus, aut
 structura inferiori inferatur parieti.

4. Si aliquid de stipitibus, Altaris, seu inferioris
 structurae remouetur, vel frangatur, non ideo amit-
 titur Altare consecrationem, nisi tunc multi lapides au-
 ferantur, ut inferior structura non sit amplius apta
 ad sustentandum Altare, quia tunc solum amittit
 formam. Vnde si ex quatuor columnis, quibus
 solum insidit Altare, vna auferatur, nil officit con-
 secrationi.

5. Certum est amitti consecrationem, quoties fran-
 gatur, vel amouetur sigillum sepulchri, in quacunque
 parte Altaris illud sigillum reperitur, cap. Ad haec de
 consecr. Eccles. vel altar. vel sit enormis fractio ipsius
 mensae, quae quidem tunc solum, & semper fit, quando
 amittitur forma Altaris, committendum est iudicio
 viri prudentis, qui quidem dicit non amitti licet men-
 sae frangatur, vel in cornibus, vel etiam per medium,
 modo partes fixae non moueantur loco. Quod si vel
 vtraque, vel vna solum, quae tamen excedat quartam
 partem mensae, loco moueatur, tum vtraque amittit
 consecrationem, est illa, quae remansit, sit capax
 Hostiae, & Calicis.

6. Si quis in Altari, quod vel nunquam habuit,
 vel amittit consecrationem, celebret, bona, vel etiam
 mala fide, Altare illud non indiget alia consecratione,
 sed peccat mortaliter; qui mala fide in illo Sacrum

Tom. IV.

fecit, Et consequenter sine ulteriori consecratione va-
 lebit fauor Altaris priuilegiati.

7. Haec breuiter referre volui, idcirco, quod haec
 doctrinae sint omnes non solum probabiles, sed per-
 utiles Parochis, in quorum Ecclesiis sunt per ista
 tempora bellica facta variae mutationes circa Altaria.
 Huicque Gobat.

RESOL. XXV.

An Missa dicta in Altari priuilegiato proffit viuen-
 tibus?
 Et an Pontifex possit Altaria priuilegiata pro viu-
 uis concedere?
 Et an sit licitum viuentem sibi Missam pro defunctis ce-
 lebrari facere? Ex p. 9. tract. 2. Res. 18.

§. 1. **N**Oster Megala tom. 1. var. resolut. ponit hunc
 casum, & in resol. 19. negatiue responderi
 nam considerandum est in Missis Altarium priuile-
 giatorum, Sacrificium Missae non absolute sumptum,
 pro ut Sacrificium est, & opus satisfactorium, sed tan-
 tum pro ut celebratur in tali Altari à Summo Pontifi-
 ce priuilegiato; & hoc modo sumptum, nullo modo
 viuenti prodesse potest: quia cum hoc sit quasi priuile-
 gium personale, & Indulgentia concessa pro anima-
 bus, quae detinentur in poenis Purgatorij vt ex forma
 talium concessionum patet; non potest in viuentem
 transferri, nisi speciali facultate in ipsamet concessione
 expressa hoc concedatur, vt patet ex D. Th. in 4. dist. 20.
 art. 5. q. 3. ad 2. Indulgentiae enim eis tantum vtilis
 sunt, ad quos directae referuntur. Et praeterea, dato
 quod praedictum priuilegium, & praedictae Indulgentiae
 possint etiam prodesse viuenti; earum tamen effe-
 ctus non possit suspendi ad aliud tempus extra illud,
 quo fit opus: ex quo acquiruntur, cum concedantur in
 ipso instanti, in quo opus consummatur, nisi aliud ex-
 primant, per dicta à Suarez tom. 4. disp. 52. sect. 2. Et ra-
 tio est: quia Indulgentiae non plus operantur, quam
 expriment, vt dictum est, & si ex forma earum non
 constat intentionem concedentis fuisse, vt effectus sus-
 pendatur vsque ad tempus mortis, si aliquis velle sus-
 pendere, nihil operetur: sed formae omnium Indul-
 gentiarum de huiusmodi dispensatione verba non fa-
 ciunt; ergo non est hoc affirmandum, salvo semper
 &c. Et ideo sententiam Megalae sequitur etiam Garcia
 in Summa moralis, tract. 3. difficult. 10. dub. 7. num. 9. & 19.
 Fraxinellus de oblig. Sacra. sect. 3. praenot. 4. §. 3. num. 5.
 & Bordonus tom. 2. resol. 91. quaest. 2. num. 4. qui optimè
 notat, posse Pontificem Altaria priuilegiata pro viu-
 uis concedere, cum nullum inde sequatur absurdum, ta-
 men hactenus concessa non videntur. Dicendum est
 igitur, Missam celebratam in Altari priuilegiato, qua-
 tenus Altare priuilegiatum est, (non quatenus Missa
 est Sacrificium, & opus satisfactorium,) viuentibus
 non posse prodesse: quia Indulgentiae Altaris priuile-
 giati sunt priuilegium personale pro animabus in Pur-
 gatorio existentibus, vt ex verbis & forma huiusmodi
 concessionum apparet; ergo viuentibus non possunt
 applicari neque prodesse, nisi in ipsa concessione In-
 dulgentiae, & priuilegio, specialiter, & expressè id
 concedatur: quod quidem nullo modo concedi con-
 suevit.

2. Sed hic obiter discutienda venit illa quaestio, an
 sit licitum, viuentem sibi Missam pro defunctis cele-
 brari facere? Et affirmatiuam sententiam nominatim
 contra me tenet amicus meus Pater Lezana in Summa
 qq. regul. tom. 4. verb. Missa, num. 54. [Primò, quia cre-
 di par est ita institutum esse à Christo hoc Sacrificium
 & ab Ecclesia tale Officium mortuorum, vt prodesse
 possint

Sup. hac
 quaest. in
 Res. not. seq.